

Sändlista

Ej sekretess

Ert tjänsteställe, handläggare
Utrikesdepartementet, rättssekretariatetErt datum
2026-01-13Er beteckning
UD2025/12242Vårt tjänsteställe, handläggare
Charlotta Viktorin, charlotta.viktorin@mil.se
FST JUR OpVårt föregående datum
Vår föregående beteckning

Försvarsmaktens remissvar över promemorian En säkrare utrikesförvaltning (Ds 2025:94)

Försvarsmakten instämmer huvudsakligen i de bedömningar som görs i promemorian och de förslag som lämnas. Försvarsmakten vill därutöver lämna följande kommentarer och förslag.

10.7 [...] Samordningen av statliga myndigheters stöd vid kriser

Försvarsmakten instämmer särskilt i utredningens förslag om att myndigheten bör inkluderas i ett tidigt skede vid planering av stödinsatser även då man bedömer att Stödstyrkan ska aktiveras, dock fortsatt utan att ingå i Stödstyrkan.

11.6 [...] Folkrättslig grund

Försvarsmakten delar utredningens rättsliga beskrivning om att svenska militära styrkors våld- och tvångsanvändning utomlands, gentemot utländsk befolkning eller andra som befinner sig på utländskt territorium, enligt regeringsformen inte kräver något stöd i lag. Utredningen är vidare tydlig med att förarbetena till 7 § stödförordningen, och de motiv som där gavs för införandet av denna paragraf, enbart tar sikte på det stöd som Försvarsmakten lämnar till civil verksamhet i Sverige, och att förutsättningarna för stöd till en annan myndighet som Försvarsmakten ger utomlands skiljer sig från denna nationella kontext.¹ Som en följd av detta anser Försvarsmakten att det bör införas ett förtydligande i 7 § stödförordningen om att denna inte är tillämplig när Försvarsmakten lämnar stöd till en annan myndighet och stödet äger rum utomlands.

¹ Se s. 153-155

11.8 [...] Försvarsmaktens deltagande i skyddsåtgärder

Försvarsmakten instämmer särskilt i utredningens slutsatser om att myndighetens resurser inte bör användas i det löpande säkerhetsarbetet vid utlandsmyndigheterna.

16.1 [...] En ny lag om väpnad styrka

Försvarsmakten ska enligt 9 § förordning (2024:1333) med instruktion för Försvarsmakten kunna genomföra räddnings-, evakuerings-, och förstärkningsoperationer. I detta ligger att upprätthålla en förmåga att kunna undsätta svensk utsänd personal, eller andra svenska medborgare, vid en bredd av olika allvarliga situationer som kan uppstå utomlands. Det kan t.ex. handla om upplopp och skadegörelser mot svenska ambassader, konsulat, bistånds- eller handelskontor, terrordåd, gisslansituationer eller kidnappningar. Gemensamt för sådana här konsulära kriser där svenska intressen påverkas är att situationen snabbt kan ändras och att den därmed är svårbedömd.

En försämrad säkerhetssituation som leder till en konsulär kris kan sålunda inte utesluta att svensk personal, förutom att behöva evakueras, kan ha blivit bortförda eller tagna som gisslan och behöver räddas. En konsulär kris skulle även, som tidigare händelser visat, kunna vara isolerade händelser och omfatta situationer där svensk utsänd personal eller andra medborgare bortförs, kidnappas eller tas som gisslan.

Gemensamt för situationer som dessa är att de ofta är tidskritiska och därmed ställer höga krav på ett snabbt politiskt och militärt beslutsfattande. Vidare brukar militära operationer som syftar till denna typ av undsättningar vara omgärdade av en hög grad av sekretess gällande bl.a. faktiska omständigheter och tidsförhållanden, den militära förmåga som används och eventuella internationella partners som är involverade i och kanske bistår operationen på olika sätt. Kraven på snabbt beslutsfattande och omfattande sekretess kring operationerna innebär att det är mindre ändamålsenligt om den här typen av operationer måste föregås av riksdagsbeslut.

Mot ovanstående bakgrund är det önskvärt att den nya lagstiftning som föreslås innebär att regeringen har mandat att kunna fatta beslut om att sända en väpnad styrka utomlands som motsvarar samtliga uppgifter som Försvarsmakten har enligt 9 § i sin instruktion, och inte enbart vid evakueringar.

18.2 [...] Försvarsmaktens instruktion ska ändras

Försvarsmakten motsätter sig inte det föreslagna tillägget till 12 § i myndighetens instruktion, med motiveringen att det bidrar till en ökad tydlighet. Enligt Försvarsmaktens uppfattning är det emellertid möjligt för myndigheten att vidta nödvändiga förberedelser för att kunna lämna stöd till det civila samhället också utan en särskild författningsreglering. Sådana förberedelser är en självklar del i att

upprätthålla en viss förmåga och att förbereda sig för olika händelseutvecklingar i såväl det här specifika sammanhanget som vid allt militärt agerande.

I beredningen av detta ärende har säkerhetssamordnare Gustaf Stövling (FST SÄK), säkerhetsskyddsofficer John Johnsson (MUST SÄKK), säkerhetsutredare Daniel Gellerbrink (OPL J2), sektionschef Peter Viklund (FST STRA) och försvarsjurist Sofia Smetana deltagit.

Detta yttrande har beslutats av stf chefsjurist Helene Arango Magnusson. I den slutliga handläggningen har sektionschef Magnus Wahlund och, som föredragande, försvarsjurist Charlotta Viktorin deltagit.

Helene Arango Magnusson
Stf chefsjurist

Charlotta Viktorin

Sändlista

Regeringskansliet,
Utrikesdepartementet

Inom myndigheten för kännedom

FST SÄK
FST STRA
FST JUR
FST SFL
MUST SÄKK
OPL